

Rakkauden lunnaat

Teoksen ”Nimettömät vuodet” saatekirje

Hyvät sukulaiset ja ystävät ja tutut — läheiset ja etäiset! Tämän piti olla esikoiskirjani saatekirje, mutta tästä tuli jotakin aivan muuta. Esikoiskirja jäi julkaisematta, koska tein Suuren Oivalluksen. Suuri Oivallus ei kuitenkaan kerralla pyyhkäissyt kaikkia mieleni muureja, ja siksi elän tavallaan ristiriitaisessa tilassa. Olen yhtenä päivänä sitä ja toisena tätä. Siksi lähetän Teillekin kaksi kirjettä: ensimmäinen kirje on hyvän päivän kirje ja toinen kirje huonon päivän kirje. Jos lähettäisin vain toisen, se ei kertoisi koko totuutta. Pitäkää peukkuja pystyssä, että löydän tieni ulos tästä ristiriidasta kohti selkeyttä.

Hyvä ystävä!

Tämä kirje on minulle vaikea pala kirjoitettavaksi, mutta olen kuitenkin tullut siihen tulokseen, että minun on tässä kerrottava aivan avoimesti omasta tilanteestani.

Tämä kirje sisältää tärkeimmät rivini, jotka koskaan olen elämässäni kirjoittanut. Tämä kirje sisältää Suuren Oivalluksen.

Aivan ensimmäiseksi voisin kertoa terveydentilastani. Minulla on ilmeisesti vuosikausien aikana kehittynyt jonkinlainen masennustila, ja ainoa asia, jolla olen taistellut sitä vastaan, on ollut tämän kirjan kirjoittaminen. Nyt kun kirja on valmis eikä sitäkään ankkuria enää ole, on masennus muuttunut uupumiseksi. (Lisäksi on niin, että talvet ovat aina olleet minulle vaikeita.)

Viimeiset kolme viikkoa olen vain yrittänyt syödä hyvin, tehdä jotakin kevyttä ja levätä. Toisaalta ongelmana on sekin, etten saa yöllä kunnolla nukuttua. Tämäkin lienee uupumuksen syytä. Pikkuhiljaa on pientä voimistumista alkanut tapahtua. Jonkinlaista va-

loa on siis näkyvissä.

Toisaalta kuitenkin on niin, että masennuksen perusoireet ovat minussa edelleen olemassa: mikään ei kiinnosta, mikään ei huvita, tunteet ovat kuolleet. Viha ja ärtymys ovat voimakkaita. Sitä en tiedä, kauanko tästä tervehtyminen kestää.

Olen varma, että Tekin olette huomanneet minussa nämä seikat: olen tullut väsyneemmäksi, hiljaisemmaksi, puheesta on kadonnut innostus.

Uskon kuitenkin, että tämä Suuri Oivallus auttaa minua eteenpäin.

Mistä tämä masennukseni pohjimmiltaan kumpuaa?

Onnistuminen, menestyminen, siitä kaikki on kiinni. Tavallaan kohdallani tämän kirjoittamisen suhteen kaikki oli kiinni ensimmäisestä käsikirjoituksestani silloin neljä vuotta sitten. Jos olisin saanut sen julki ja päässyt heti kiinni apurahaputkeen, olisi tämä uusi toiminta imaissut minun mukaansa. Olisin saanut otteen maailmasta.

Ensimmäisen kirjani jälkeen minussa oli valtava innostus odottellessani kustantajien vastauksia. Sitten yksi toisensa jälkeen kielteävien päätösten myötä aloin masentua. Tällä tiellä olen edelleen. Tämä uupumiseni nyt osoittaa, ettei minussa enää ole positiivista odottelua — tästä kirjasta tulee hitti.

Tämä negatiivisuuteni johtuu siitä, että kykenen katselemaan kirjamaailmaa selkeämmin, olen oppinut sen tavoille. Tiedän, mikä myy, mikä ei, tiedän, ettei tämä kirja sovi oikein mihinkään lokeroon, muottiin.

Tämäkin on yksi masennukseni syistä: suhteellisuudentajun puute. Tämäkin on ollut vaikea pala nieltäväksi.

Toinen erittäin tärkeä tekijä on myös epäonnistuminen naissuhteissa. Siinä luontainen ujouteni, tapani toimia hitaasti sekä epävarmuuteni kirjoittamisen suhteen ovat muodostuneet mahdotto- maksi yhtälöksi.

Hieman yli neljä vuotta sitten rakastuin hervantalaiseen parturityttöön. En kykene hänelle kuitenkaan taloudellista turvaa antamaan, ajattelin, siksipä tyydyn pelkkään ystäväyyteen. Kunnes tajusin, että hän olisi ollut avoin jollekin muulle. Toimin kuitenkin liian hitaasti: halusin varmistella, kontrolloida. Siispä menetin sen tilaisuuden.

Muitakin elämän mahdollisuuksia on ohitseni mennyt tässä kirjoittamisen putkessa. Nyt kun olen saanut tämän kirjan valmiiksi, ovat kaikki nämä menetetyt tilaisuudet vyöryneet suunnattomalla, hallitsemattomalla voimalla tajuntaani. Aivan tosiasiallisesti mielenterveyteni on äärimmäisen heikoissa kantimissa. Kaikki nämä voimat vahvistavat toinen toisiaan: masennus, vähäiset kontaktit, pimeä vähäluminen talvi, rahan vähyys...

Kolmas masennukseni syy on tämä kirja. Se on kirjoitettu sydänverellä, vihalla ja katkeruudella. Jossakin mielessä yritän kääntää kirjassani kaiken ylösalaisin: yritän osoittaa, että huono tilani johtuukin muista; että minulla menisikin hyvin, jos muut olisivat ymmärtäneet minua ja kohdelleet minua toisella tavalla; että minut on ajettu tähän pisteeseen enkä itse ole siihen ajautunut.

Tässä näkemyksessä on kenties totta toinen puoli, mutta toinen puoli on valetta. Valhe sokaisee totuuden. Parantakaa parantaja, siteeraa Tommy Hellsten. Eristyksissä ihmisestä tulee sairas ja yksinvaltiainen, sanoo Hellsten myös. Olen yrittänyt pitää itseäni koossa suorittamisella ja laiminlyönyt puutteeni ihmissuhteissa. Masennus tietysti vaikeuttaa tätä kaikkea; lopulta ei huvita enää nähdä ketään. Ihminen nyrkkeilee kehässä yksin itsensä kanssa, vaikka hän luulee todistavansa maailmalle jotakin.

Neljä vuotta sitten olin onneni kukkuloilla. Kaikki oli edessäni, elämä näytti ihmeelliseltä. Parturityttö hyväksyisi minut vielä, kun kirjoittaisin hänelle oikeat sanat, ura kirjailijana oli aivan nenän edessä. Olin mielestäni oivaltanut totuuden. Sen jälkeen päivä päivältä kaikki on mennyt huonompaan suuntaan, tätä totaalista uu-

pumista kohti.

Mutta Elämä, Jumala voi antaa kolmannen mahdollisuuden. Tämä on Suuri Oivallukseni. Elämän on perustuttava täysin oikeille arvoille tai sitten sen on perustuttava täysin valheelle. Kompromisseja ei ole. Ihminen joko uhraa kaiken menestykselle tai sitten hän uhraa kaiken rakkaudelle. Ihminen, joka uhraa puolet rakkaudelle ja puolet menestykselle, elää ikuisessa ristiriidassa.

Olen kaksi kertaa ilmoittanut kustantajalle, että haluan vetää kirjani pois, ja joka kerta olen päätökseni perunut. Olen ajatellut: minä voitan vielä, tämä kirja tekee minusta voittajan. Tämä kirja on ankkuri, johon perustan tulevan elämäni. Mutta juuri tuo ankkuri, yritys tulla joksikin on valheista suurin. Juuri tuo halu saavuttaa menestystä rakkauden kustannuksella on synneistä suurin.

Tietysti on niin, että yhteiskunnassa rakastetaan niitä, jotka ovat rakkauden uhranneet menestykselle. Tämä on paradoksi, yksi yhteiskunnan monista tyhjästä arvoista. Miksi nuo menestyjät niin auvoisesti lehdissä hymyilevät? Omaa itseään, omaa menestystään he hehkuvat — valheellista valoa.

Kolmatta mahdollisuutta en hukkaa, kun sen nyt olen oivaltautunut. Siksi en voi kirjaa julkaista. Valhe on sokaissut silmäni, nyt silmäni ovat auenneet.

Jos hukkaisin tämän kolmannen mahdollisuuden, ei Elämä enää antaisi minulle anteeksi. Voisin kenties saavuttaa menestystä, mutta tuo kaikki tapahtuisi henkisesti, sisäisesti kuolleena. Juuri sisäinen kuolema on kuolemista kauhein, sen jälkeen ihmisen elämä on tuomittu epäonnistumaan, saavuttipa hän kuinka paljon ulkoista menestystä tahansa. Kaikki menestykseni ovat tyhjää vain, sanoi Paavo Nurmi vanhana viisaana. Miksi me emme häntä kuuntele, vaan hehkutamme hänen menestyksiään?

Joudun maksamaan suuret lunnaat kirjastani. Kun vedän sen pois markkinoilta, joudun maksamaan sakkoa kustantajalle. Lisäksi minulla on mennyt siihen paljon rahaa taittoon ja tekijänkappa-

leisiin. Melkein 2 000 euroa. Tällä sakolla minä sovitan virheitäni, se on pieni lunnas puhtaasta sydäimestä.

Minulla on ikää 37, enkä ole saanut mitään aikaiseksi. Siitä huolimatta minun on tyhjennettävä itseni kaikesta menneestä, hyväksyttävä Elämän antama kolmas mahdollisuus. Minun on aloitettava alusta, synnyttävä uudelleen.

Teiltä pyydän: älkää vaatikko minulta enää mitään. Jos näette minut onnellisena, hyväntuulisena, tiedätte, että olen tehnyt oikean valinnan. Suru vie pitemmälle kuin viha, on parempi hävitä kuin voittaa.

Elämän voima on valtava; joka yrittää leikkiä Elämän kanssa, joutuu kohtaamaan vain oman mitättömyytensä. Olen käynyt kuoleman portilla ja nyt haluan palata takaisin.

Sillä lopultakin on niin, että olen aina halunnut olla Totuuden mies ja tämä päätös hävittää yhden valheen sisältäni.

Hyvä ystävä!

Minun piti alun perin lähettää Teille jokaiselle yksi kappale kirjaa ja saatekirje, mutta sen sijaan lähetän tämän erikoisen kirjeen. Kirjan jätin julkaisematta.

Olen kaksi vuotta kirjoittanut kirjaa, jonka olen kuvitellut vievän elämäni eteenpäin. Sysäsin kirjan vuoksi kaiken muun syrjään, keskityin siihen täydellisesti kuin urheilija suoritukseensa. Mutta sen sijaan, että olisin saanut kirjasta positiivisen kimmokkeen, elämäni on hurjalla syöksyvauhdilla mennyt alas. Mitä tapahtui?

Kun sain kirjan valmiiksi, näin yhtäkkiä kaiken uudella tavalla. Näin, että koko kirjani on vale, itsepetos.

Kun ihminen ajattelee olevansa hyvä ja tajuaa olleensa paha, syntyy tosiasian näkemisestä valtava psyyken romahtaminen.

Mielestäni ei ole olemassa jotakin, missä olisi osa totta ja osa valetta. Jos jossakin on 1 % valetta ja 99 % totta, se on edelleen

valetta. Tavallaan nämä rivitkin, jotka kirjoitan, syntyvät valeesta, mutta nyt olen tietoinen siitä.

Kirja sisälsi vihaa ja katkeruutta, joka on yksi yleisin itsepetoksen muoto. Omaan itseensä ihminen on pettynyt, kun hän muita vihaa.

Kirja sisälsi myös ylpeyttä, jonka seuraukset myös lankeavat minun maksettavaksi.

Psykyeni on ollut niin hajalla, että psykiatrinen sairaalakin oli lähellä.

Kun ihminen on tehnyt synnin, on hänen se sovitettava. Tavallaan, tällä hetkellä, olen mieleni vankilassa. Elämä sulkee ihmisen sinne silloin, kun ihminen on tehnyt synnin, josta tuomioistuimet eivät voi rankaista. Elämä on kaikessa viisas.

Ihminen voi päästä pois tuosta mielen vankilasta, jos hän oivaltaa, että Elämä antaa hänelle mahdollisuuden sovitukseseen. Mitä enemmän hän itse tekee työtä sovituksen eteen, sitä nopeammin hänet vapautetaan.

Tämä kirje ja kaikki muukin, mitä elämässäni tällä hetkellä teen, on tätä sovitustyötä. On niin, että nyt haluan olla yksin, mutta kuitenkin vuorovaikuttaa. Siksi vuorovaikutan näin kirjeitse. Elän siis kuin vankilakundi, joka lähettää ja saa kirjeitä ja jonka luona käy silloin tällöin vieraita.

Pohjimmainen syy siihen haluttomuuteeni tavata Teitä on siinä, että tästä epäonnistumisesta ylipääseminen vie aikansa. Tavallaan mieleni pohjalla on edelleen vihaa. Ensimmäinen vihani kohdistui keskiluokkaista elämää kohtaan, ja kun se romahti kokonaan, jäi jäljelle ylpeyden synty. Tätä ylpeyttä sovitan koko ajan. Mutta vaikka saisin ylpeydenkin romahtamaan, jää jäljelle jotakin — nimittäin epäonnistumisen vihaa.

Lopulta Elämä vapauttaa minut mieleni vankilasta, näin uskon, näin toivon. Minun pitää käydä sisälläni olevat vihan ja surun tunteet kokonaisuudessaan läpi, sitten tavallinen arkielämän vuoro-

vaikutuskin alkaa taas maittaa.

Olen pyöritelty mielessäni ajatusta, joka vie minua eteenpäin. Tavallaan kaikki elämäni ennen tätä kirjaa oli Helvettiä, nyt olen siirtynyt Kiirastuleen. Toivon, että Kiirastulesta voisin vielä siirtyä Elämään.

Haastan Teidät tällä kirjeellä vuorovaikutukseen itseni kanssa. Herättivätkö nämä rivit mitään ajatuksia? Jos herättivät, mikset lähettäisi vastinetta.

Katsotaan, syntyykö tästä toisenlaista vuorovaikutusta.

Toivotan hyvää kevättä!